

вътрешни и външни пантюристски лица и среди се опитват да насочват все повече цигани към исляма, а оттам и към турцизиране. Това бе особено необходимо по време и след "голямата екскурзия", която намали рязко ислямско-турският контингент в нашата страна. На мястото на изселилите се "етнически турци" трябваше да се "произведат" нови такива. И тъкмо ромската общност (и не само тя, разбира се), се оказва подходяща за реализиране на подобна цел.

Между впрочем, промяната в отношението към циганите у нас от страна на "етническите турци" започна да се формира и реализира преди 15-20 години. Туркоманските среди долавяха (сами или подсетени от вън), че изселванията в южната ни съседка намаляват "турската общност" в страната. Затова, особено от 1970-1975 г. насам, те започнаха да прикриват високомерното си отношение към циганите изобщо и по-специално към циганите мюсюлмани. Нещо повече. Те започнаха активно да третират циганите мюсюлмани като "братя" по вяра и съдба, като "равноправна част от цялото" и други такива.

Новият подход обаче не бива да се тълкува и оценява в смисъл, че туркоманските среди у нас действително промениха и променят истинското си, интимно и доверително отношение към нашите цигани мюсюлмани. Нищо подобно, - въпрос на който вече съм обръщал внимание в печата.⁶⁸

За съжаление, у нас липсват както демографско-статистически, така и емпирично социологически данни какъв е действителният брой смесени бракове между цигани и "етнически турци". Такъв няма и в двата варианта на строго секретното изследване от 1980 г. В същото време са налице определен брой данни, които по околен път отвеждат към извода, че **смесените бракове между цигани и "етнически турци"** у нас са все още едно изключение, една крайна рядкост в брачната практика.

Към такъв извод навеждат например данните от разводите при циганите - изобщо и конкретно при смесените бракове. Вече бе посочено, че битът и душевността на ромите притежават някои характеристики, които позволяват по-голям процент разводи при тях в сравнение с неромското населе-

⁶⁸ Б. Мизов. Ромите - в лоното на турцизма. В. "Земя", 29 октомври 1991 г.